

Η αλήθεια του Παντελή Σφηνιά

Συνέντευξη

Είναι γεγονός ότι ο "Ε" υπήρξε ιδιαίτερα κριτικός απέναντι στον κύριο Παντελή Σφηνιά μέχρι και καυστικός. Είναι σαφές ότι δεν βλέπαμε και δεν βλέπουμε τα πράγματα από την ίδια οπτική γωνία. Οι διαρκείς νίκες του εκεί που εμείς βλέπουμε την ακτοπλοία της Ελλάδας να χάνει ήταν μοιραίο να οξύνει τις διαφορετικές απόψεις μας. Όμως ο Παντελής Σφηνιάς, αντιπρόεδρος της Minoan Flying Dolphins, είναι εδώ, και πίσω του έχουν συνταχθεί αρκετές παραδοσιακές τσιμινιέρες. Θεωρήσαμε υποχρέωσή μας λοιπόν να του δώσουμε το λόγο. Είναι, επίσης, γεγονός ότι ακονίσαμε αρκετά τα νύχια μας, αφού δεν είχαμε καμία πρόθεση να του χαριστούμε. Οφείλουμε, όμως, να του αναγνωρίσουμε ότι δεν επικείμε να παρακάμψει καμία ερώτηση και έδειξε ιδιαίτερη ανοχή αλλά και αντοχή

Κάποιοι λένε ότι είστε ο οωπάρας των παραδοσιακών εφοπλιστών της ελληνικής ακτοπλοίας.

«Θα έλεγα ότι είναι υπερβολή, γιατί σωτήρες υπάρχουν μόνο στις θρησκείες. Στον επιχειρηματικό στίβο αυτός ο αλτρουισμός νομίζω ότι είναι υπερβολή.»

«Θα μπορούσε απλά να πα κανείς ότι έ- να αμοιβαίο συμφέρον, μια αμοιβαία α- γωνία και μια αμοιβαία εμπιστοσύνη της σημερινής πραγματικότητας και των προοπτικών που άμεσα θα τις βρού- σουμε μπροστά μας, έφερε αυτή την εξέλιξη.»

«Και ανάλογα με τη σκοπιά, την αγαθότητα ή την τι- μωότητα που την κρίνει κανείς, μπορεί να της δώσει έ- ναν τίτλο. Θεωρώ τον τίτλο του σωτήρα άστοχο.»

«Γιατί είναι βέβαιο ότι κάποιοι από τους σημερινούς σας μετόχους δεν θα μπορούσαν να πληρώσουν τον πε- ρασμένο Δεκέμβριο ή τον προεκά Ιούλιο τις δόσεις τους στις Τράπεζες...»

«Επιαναλαμβάνω, αυτό το θεωρώ ίσως υπερβολή, δεν νομίζω ότι ήταν τόσο κακά τα πράγματα για τους συ- ναδέλφους μου. Αλλά κι αν άλλοι φτάνουν στην υπερ- βολή, εγώ τουλάχιστον δεν έχω τη γνώση ότι αυτό συμβαίνει και γι' αυτόν το λόγο ξεκίνησα την κουβέν- τα, η οποία σιγά σιγά κατέληξε σ' αυτή την εξέλιξη που βιώνουμε σήμερα.»

«Ίσως αυτοί οι άνθρωποι αν δεν έκαναν τη συνεργασία που κάναμε, να περνούσαν λύσεις όπως και πολλοί άλλοι σε διάφορους κλάδους που μπορεί να έχουν προβλήματα. Πάντα αυτά τα προβλήματα δημιουργούν δυνάμεις και ανάταση, η οποία πολλές φορές εκ- πλιέσει.»

«Ένα πράγμα που σας καταλογίζουν είναι η αλαζονεία του κινώσας τα νήματα. Η απάντησή, όμως, που δώσα- τε σας εφρανίζει να μη γνωρίζετε την ακριβή οικονο- μική κατάσταση των εταιρειών που αγοράσατε! Γνώριζαν πολλοί και δεν γνωρίζετε εσείς;»

«Μάλλον γνωρίζω καλύτερα από όλους και έβλεπα την καθαρά επαγγελματική πλευρά του επιχειρήμα- τος... Τα περί αλαζονείας νομίζω ότι με οδικούν και δεν το έχω διαβάσει ή ακούσει πολλές φορές.»

«Σας φοβούνται μάλλον...»

«Όχι, εγώ νομίζω ότι αυτό το οποίο υπάρχει στην ο- γορά του χώρου μας είναι μία ως το πούμε διπλής ό- φεως τοποθέτηση. Οίμεν με εκτιμούν και αποδέχονται ορισμένες ικανότητες, και οι δε αποδέχονται ορισμέ- νες ικανότητες αλλά δεν τις εκτιμούν.»

«Και επιμένετε ότι δεν γνωρίζετε την οικονομική τους κατάσταση...»

«Όχι, δεν με αφορούσε και δεν θα ήθελα να την ξέρω. Διάτι εμείς δεν κάναμε απορρόφηση εταιρειών, αγο- ράσαμε πλοία.»

«Δεν με αφορούσε η οικονομική κατάσταση μιας εται- ρείας. Αγοράσαμε τα πλοία τους και το μόνο που μας ενδιέφερε ήταν η λογαριασμός υπήρχε στην τράπεζα για να μειωθεί από την αξία του πλοίου. Δεν ξέραμε αν χρωστανέ σε ασφαλιστικά ταμεία, σε δημόσιους ορ- γανισμούς ή σε πέραν από τράπεζες υποχρεώσεις, μ- οσθούς ναυτικών και λοιπά και λοιπά.»

«Ούτε καν ασχοληθήκαμε με αυτό.»

«Σάβρα γνωρίζετε πόσο χρωστανέ;»

«Όχι, ούτε με αφορά. Και γιατί να με αφορά; Αυτοί εί- ναι υπεύθυνοι. Εμείς πήραμε τα πάγια. Συμφωνήσαμε το πάγιο στις εκατό δραχμές, μείον το χρέος στην τρά- πεζα, αν πούμε ότι ήταν πενήντα, οι πενήντα αναγνω- ρίστηκαν ως αξία συμμετοχής στην εταιρεία που δημι- ουργήσαμε.»

«Η επίτημα των πλοίων από ποιους έγινε;»

«Αμοιβαία, από πωλητές και από αγοραστές. Όπως επίσης εδώ μου δίνετε μια ευκαιρία να πω ότι κάποια ναύμερα που διόβασα στον ΕΦΟΠΙΣΤΗ δεν είναι α- ληθή. Να μην πω "δεν είναι αληθή", γιατί αυτό κρύβει δόλο, λέω δεν απεκοινώζω την πραγματικότητα.»

«Το περιοδικό ανέφερε ότι τα αναθεωρήσατε από την εφημερίδα "Επενδυτής".»

«Και η εφημερίδα αυτή δεν τα δημοσίευσε σωστά.»

«Υπέροκνη αποκλίση;»

«Ναι, και είναι σημαντικές. Σε κάποια πλοία είναι υ- περβολικά τα ναύμερα που γράφτηκαν...»

«Γιατί δεν το διαψεύσατε;»

«Γιατί η δουλειά που κάνουμε εμείς είναι μια επιχει- ρηματική κίνηση που αφορά τους μετόχους μας, δεν αφορά το αναγνωστικό κοινό. Αυτό που αφορά το α- ναγνωστικό κοινό είναι η ποιότητα των πλοίων μας, η

συνέπεια μεταξύ αυτού που δηλώνουμε ότι θα γευτεί ο καταναλωτής που αγοράζει το προϊόν μας και αυτού που θα βρει κατά τη χρήση του, αφού είμαστε μέσο μεταφοράς, και όχι αν αγοράσαμε πάντα δραχμές ή δεκαπέντε ένα πλοίο. Αυτό αφορά μόνο τους μετό- χους στους οποίους είμαστε υπόλογοι.»

«Τους επενδυτές δεν τους αφορά;»

«Οι επενδυτές θα διαβάσουν ένα ενημερωτικό δελτίο από την ανόδοχο τράπεζα η οποία, όπως γνωρίζετε, παίζει και ρόλο εγγυητού της αξίας της μετοχής και αυτή θα μας ελέγξει, θα μας εκτιμήσει και θα μας προ- τείνει στους υποψήφιους νέους μετόχους. Η ευθύνη είναι της τραπεζής.»

«Και επιτρέψτε να σέρνονται στην Λαϊκή Μασοάλα, τό- σους μίντες, τρές πλοίων που δεν ισχύουν;»

«Τι να κάνω! Να Ερκινούσαμε και να λέγαμε ότι δεν είναι έτσι, αλλά είναι αλλιώς και να υπήρχε ένας άλλος αντίλογος και να γινόμαστε θέατρο της αγοράς; Πουθενά στον κόσμο δεν τίθενται τέτοια ερωτήματα. Αυτό το οποίο πιστεύω ότι είναι αξιο προσοχής των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι όταν παρέχεις υπη- ρεσίες, να τις παρέχεις σωστά.»

«Τα υπόλοιπα είναι θέμα μετόχων.»

«Δεν θα συμφωνήσουμε με την άποψή σας...»

«Αν συμφωνούσαμε θα κάναμε την ίδια δουλειά.»

«Οι Τράπεζες με ποιον τρόπο σας έχουν δείξει την ευ- γνωμοσύνη τους για όσα κάνατε;»

«Τι εννοείτε;»

«Οι δανειστές Τράπεζες των πλοίων που εντάχθηκαν στην ΜΕΓΔ. Σώσατε και αυτές...»

«Λέτε; Με κάνουν να αισθάνομαι σαν μακαριότατος. Δεν σώσαμε κανέναν. Και δεν σώσαμε κανέναν, γιατί οι τράπεζες, τα χρή- ματα τα οποία είχαν δανείσει, στους εφοπλιστές, στους συναδέλφους μας, τα είχαν διασφαλίσει με υ- ποθήκη στα πλοία τους. Και δεν πήραμε, τουλάχιστον αυτό μου επιτρέπει η μνήμη μου να πω και νομίζω ότι τα έχω τετρακόσια, δεν πήραμε πλοίο του οποίου τα χρέη να ήταν παραπάνω από την αξία την οποία αναγνωρίσαμε. Άρα πάντα υπήρχε μια καθαρή θέση, άρα οι τράπεζες

πάντα είχαν διασφαλισμένα τα χρήματά τους, τουλά- χιστον τη στιγμή της αγοράς.»

«Αν επιτρέπεται, θα μπορούσατε να μου δώσετε μια κα- τάσταση των πλοίων αγοράς των πλοίων;»

«Επιτρέπεται και δεν έχω κανένα πρόβλημα. Απλάς θεωρώ ότι δεν είναι το ζητούμενο αυτό.»

«Δεν είναι για σας, είναι για άλλους.»

«Δεν είναι το ζητούμενο αυτό και νομίζω η κουβέντα που κάνουμε δεν έχει σχέση μ' αυτό.»

«Γιατί μπορεί, ανθρώπινο είναι, στην επιχειρηματική διαδρομή να υπάρχουν διαφορές οι οποίες να ποικί- λουν ανάλογα με την ικανότητα της διαπραγματεύσεως ανά φορέα.»

«Προς τι λοιπόν να δημιουργήσουμε εντυπώσεις; Φο- ντάζομαι αντιλαμβάνεσθε τι λέω.»

«Όσα.»

«Εγώ εσένα μπορώ να σε αγοράσω με δέκα δραχμές και τον ίδιο δόλο να τον αγοράσω με εννιά. Γιατί, διό- τι ήταν απόγευμα και το σούρουπο φέρνει μια ύπωση ή να ήταν πρωί και να ήταν σε εξάρση όλες οι ικανότη- τες, αγοραστή και πωλητή.»

«Μόνος σας, ένα σούρουπο είπατε ότι θα τους αγοράσω όλους και το κάνατε;»

«Για να μη με χαρακτηρίσετε σκληρό έμπορο της α- γοράς, αλλά ούτε να με χαρακτηρίσετε και τόσο ιδεο- λόγο, θα έλεγα ότι από την εποχή που ασχολήθηκα

στο χώρο της επαγγελματικής μου δραστηριότητας με τα κοινά και προχωρώντας τόσο χρόνια ποτέ δεν μπόρεσα να καταλάβω γιατί μερικές εταιρείες αναλώ- νονταν στο να κινηθεί η μία να φάει το ψωμί της άλ- λης. Το κόστος της ανάληψης ήταν μεγαλύτερο από το προσδοκώμενο όφελος.»

«Πάντα, λοιπόν, ήθελα να προστατέψω μια σκληρή ε- επαγγελματική δραστηριότητα. Και τη λέω σκληρή, γιατί το πλοίο δεν είναι ένα κατάστημα το οποίο το έ- χεις στην τσέπη λεωφόρο και πέρα από τη δραστηριό- τητά σου περιμένεις και ανατιμήσεις του παγίου.»

«Στα πλοία, στα μηχανήματα γενικώς, οι ανατιμήσεις είναι ανύπαρκτες.»

Συνεχώς πρέπει με αυξημένες αποσβέσεις να προστατεύεις τον επενδυτή για να έχεις μια πραγματική εικόνα του αποτελέσματος.»

Οι πρώτες σας συνεργασίες ποιες ήταν;
«Με τον κύριο Γούτο και η δεύτερη με τον κύριο Αγαπητά, τον Αντώνη.»

Μόνος σας, δολοδιά, ξεκινήσατε αυτά την κομογονία των αγορών;

«Όχι, αυτή η κουβέντα είχε ξεκινήσει με ανταλλαγή σκέψεων με τους συναδέλφους.»

Με όλους μαζί;

«Όχι. Με έναν έκαστον εκ των συναδέλφων. Σαν ιδέα ήταν δικιά μου και την ανταλλάξα με τους συναδέλφους μου όλους.»

Πολιτικά κάλυψη είχατε;
«Για ποιο λόγο να την έχω; Μήπως δεν πατάω καλά τα πόδια μου στη γη.»

Στην Ελλάδα, όμως εσείς ο ίδιος έχετε πει πολλές φορές, το κράτος παρεμβαίνει εδώ κι εκεί...

«Το κράτος παρεμβαίνει εδώ κι εκεί και μας δημιουργεί δυσκολίες κατά βάση. Σε επιχειρηματική δραστηριότητα εγώ δεν ξέρω το κράτος να παρενέβη ποτέ, παρά μόνο τότε που έκαψε τα φτερά του, όταν έκανε την "Ελληνική Ακτοπλοία". Γι' αυτό και δεν ξαναπαρενέβη.»

Θέλετε να πείτε ότι ο σημερινή πολιτική ηγεσία του ΥΕΝ δεν διευκόλυνε, από απλή διευκόλυνση έως σκανδαλώδη διευκόλυνση, το νέο σκάφη της Minoan Flying Dolphins;

«Εγώ θα έλεγα ότι εισπράττωμε μια αντιπαλότητα -θα προσπαθήσω να βρω ήπιες εκφράσεις- αυτό δηλαδή που λέει ο Λοός; ότι όταν κάποιος ψηλώνει, δεν

τροποποιήσουν κάνα "σεμινάριο" από την είσοδο του Υπουργείου μέχρι το γραφείο του Υπουργού και τανάπαυτον.

Από αυτό, λοιπόν, το πήγαμε-έλα σε μια ασυνεννοησία που έβγαζε πρώτα τους ίδιους αλλά δεν το αντιλαμβάνονταν, μετά έβγαζε το Υπουργείο και μετά έβγαζε την ποιότητα των συγκοινωνιών μας, τους απόλαζε η δική μας πρωτοβουλία. Και την οποία χειροκρότησαν στην αρχή της δημιουργίας της...

«Δεν μας βοήθησαν σε τίποτα διότι δεν χρειαζόταν να μας βοηθήσουν, και ούτε τους είχαμε ανάγκη.»

Σε τι να μας βοηθήσουν;

«Στο πόσο να εκτιμήσουμε τα πλοία; Στο πόσο να τα βάλουμε, αφού έχουν συγκεκριμένες όψεις σκοπιμότητας;»

Στο να πειστούν οι τράπεζες να μας χρηματοδοτήσουν;

«Στο να μαζέψουν τα χρήματα από τους επενδυτές; Πουθενά δεν έχουμε ανάγκη κανέναν εάν κάνουμε σωστά τη δουλειά μας.»

Δεν πιστεύετε, δολοδιά, ότι βοήθησε η ΜΓΔ ούτε όταν ο Αντώνης Αγαπητός ζήτησε να δρομολογηθεί το SEA SPEED 1 στην Ελλάδα και δεν του δόθηκε η άδεια από το Υπουργείο, η οποία δόθηκε λίγους μήνες αργότερα για το ίδιο σκάφος σε σοφές...

«Ο Αντώνης Αγαπητός δεν πιάστηκε να 'ρθει σε μας επειδή δεν του δόθηκε η άδεια, πιάστηκε από την αγωνία του να δημιουργήσει κάτι πιο μακρόπνοο σε βιοσιμότητα.»

Αυτός ήταν και ο λόγος που συμφώνησε γρήγορα;

«Μπορεί.»

Φαντάζομαι συμφώνησε με λίγα, συγκριτικά με άλλους, χρήματα.

Αυτή τη στιγμή τα ανακαινίζουμε πλήρως και στον ξενοδοχειακό τομέα και έχουμε εξοπλισμό, newbuilding θα έλεγε κανείς, του 2000.

«Άμα ξέρετε πολλά σύγχρονα σκάφη να κάνουν 30 μίλια, τότε είμαι υπερβολικός.»

Επίσης, έχουν ένα πλεονέκτημα μοναδικό για τις θαλάσσιες συγκοινωνίες της πατρίδας μας που έχει πάρα πολλά νησιά. Εξυπηρετούν 76 λιμάνια, στα οποία δεν θα μπορούσε να πάει κανένα πλοίο. Και λόγω λιμενικών εγκαταστάσεων και λόγω μικρής κίνησης και λόγω χρονικής διάρκειας ταξιδιού.

«Ένα μεγάλο αριθμό πλοίων, τα πήραμε κυρίως από τους συναδέλφους και ως μην τα πυροβολούν τόσο εύκολα γιατί αυτά τα πλοία τόσα χρόνια έχουν ενώσει την Ελλάδα με τα νησιά μας.»

Ξεφνικά μην το παίζουμε Ευρωπαίοι στην τσέπη. Μέχρι πέρσι αλληλοτιλοφορούμεθα "Ψωροκώσταινα".

«Ψωροκώσταινα».

«Τώρα, λοιπόν, έχουμε μάθει να μιλάμε μόνο για newbuildings;»

«Ας ηρεμήσουμε...»

Και βέβαια και αυτά τα πλοία τα ανακαινίζουμε εσωτερικώς, ως μια καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών. Επιπλέον, πολλά από αυτά έχουν αξιολογη ταχύτητα, γύρω στα 20 μίλια και έχουν ένα μοναδικό πλεονέκτημα, που δεν μπορείς να το αντικαταστήσεις μεμιάς, ότι μπορούν να πηγαίνουν στα αντίποδα λιμάνια μας.

«Το μεγάλο πρόβλημα στις θαλάσσιες συγκοινωνίες, που δεν είμαστε εμείς, εμείς θα έλεγα ότι είμαστε η ευτυχής παρένθεση. Το μεγάλο πρόβλημα είναι η έλλειψη υποδομής. Να μη φύγω όμως από το θέμα.»

Για να κλείσω το ζήτημα του πάγιου δυναμικού της εταιρείας, πέρα από αυτά λοιπόν, σε πιστοποίηση της ε-

Είνα ανακαινώσιμα η τμή πώλησης;
«Ανακαινώσιμη γιατί να μην είναι; 1.650.000.000 δραχμές.»

Συμφάτε πόσο το είχατε αγοράσει από τα Nomikos Lines;

«Ας πούμε ότι η πώληση ήταν ενδιαφέρουσα. Ήταν επιτυχής γι' αυτούς που το απέκτησαν, γιατί αν δεν τους δίνουμε αυτό το πλοίο δεν θα γεννιόταν ως εταιρεία.»

Κάποιες πληροφορίες σταφίρουν κέρδος 450.000.000 δραχμών.

«Δεν είμαι λογιστής της ΜΓΔ. Για να το λέτε μπορεί και να είναι έτσι.»

Άρα καταλήγουμε: Δεν είχατε πολιτικά κάλυψη...

«Ουδέμια. Και δεν τη χρειαζόμασταν και δεν μας προτάθηκε...»

Είπατε ότι το Υπουργείο στην αρχή συμφωνούσε με το όραμά σας, και σας βοηθούσε, αλλά στην πορεία οι δρόμοι κύρσαν...

«Δεν είπα ότι μας βοηθούσε.»

Είπατε ότι σας έβλεπε με καλό μάτι...

«Έβλεπε με καλό μάτι την κίνησή μας ως εξυγίανση ενός κλάδου, ο οποίος επειδή είναι συγκοινωνίας θα έπρεπε να εξυγιανθεί σύντομα. Με την έννοια να οργανωθεί.»

Και εσείς ο ίδιος είπατε προηγουμένως κάποιες σκληρές τοποθετήσεις για την πορεία των συναδέλφων, εάν ένα από αυτά που είπατε είναι ορθό, τότε λογικό ήταν και η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου να το βλέπει.»

Αναφέρατε στα χρέη στις τράπεζες;

«Δεν ξέρω τις σκέψεις σας, εσείς ξέρετε... Τίως να είναι πολύ μεγάλο αυτό που κάνουμε και να είναι απίστευτο.»

«Ουδείς μας βοήθησε αλλά δεν είχαμε και κανέναν ανάγκη για να μας βοηθήσει να κάνουμε αυτό που κάναμε.»

Αυτό που είχε ανάγκη ο κάθε συνάδελφος ήταν να πεισθεί ότι είμαστε τίμιοι σε αυτά που του λέω.»

Και σήμερα δεν βλέπω κανέναν να έχει πει μια κακή κουβέντα γι' αυτό που κάναμε. Να έχει διαφρασηθεί εκ των υστέρων.»

Ναι, αυτό είναι αλήθεια.

«Πρωτοφανές. Πώς λοιπόν μια "αμαρτία" θα μπορούσε να σκεπαστεί τόσο καλά επί τόσο καιρό και να μην αρχίζει να μιμνιζει;»

«Όλα είναι διουγνή. Και δεν οφείλουμε σε κανέναν τίποτα.»

Τόσο προκλητικά.»

Αν στα θέσα της Minoan Flying Dolphins ήταν οι Μινωικές Γραμμές, οι αντιδράσεις θα ήταν λιγότερες ή ανόμαρες;

«Από ποιους;»

Από όποιους αντιδρούν σήμερα...

«Το αντίθετο θα έλεγα. Επειδή πάντα το καλό αντιμιμνιζει μια σκληρότητα.»

«Έτυχε που η εταιρεία μας λόγω της πρώτης συνάντησης ονομάστηκε Minoan Flying Dolphins, γιατί οι πρώτοι που συναντήθηκαν ήταν οι Μινωικές Γραμμές και οι εταιρείες συμφερόντων της οικογένειας Αβανού.»

Η γέννηση της επωνυμίας ήταν μια απλή σκέψη που συνέδεε τα δύο ονόματα σε ένα.

Εάν η πρώτη συνεργασία δεν οφορούσε την Minoan και την Ceres, αλλά ήταν προϊόν του ρόλου με δύο διαφορετικούς συναδέλφους, πιθανότατα ο σημερινός κολοσσός να μη λεγόταν Minoan Flying Dolphins, να λεγόταν Αγαπητός και Βεντούρης ή Μουλόπουλος και Σηφάκης. Θέλω να πω πολύ απλά ότι το Minoan προκάλεσε πολλά σχόλια με την έννοια της παντοκρατορίας.

Ενώ μπορεί να πω και κάτι, όσο μπορεί να γίνει πιστευτό, ότι η Minoan είναι ο μεγαλύτερος μέτοχος αλλά δεν είναι η εταιρεία.

«Η εταιρεία δρα ανεξάρτητα.»

Τώρα πλέον φαίνεται...

βλία μιας εταιρείας μπορεί να απέχει παρασάγγας μια άλλη στιγμή που αξιολογείται η παρουσία τους.

Συνήθως σε ό,τι κινείται, οι αποστάσεις είναι μικρότερες. Μεγαλύτερες είναι όταν τα πόγια είναι στην Ξηρά, οικόπεδα, εργοστάσια και λοιπά.

Στην περίπτωση τη δική μας, δεν ξέρω αυτή τη στιγμή πόσο είναι στα λογιστικά βιβλία, εκείνο που ξέρω είναι -και ίσως σας δίνω μία είδηση- ότι ήδη έχουμε εισπράξει ενδιαφέρον για πώληση μερικών πλοίων μας που θα μας αποφέρουν κέρδος.

«Ενώ μπορεί να πω και κάτι, όσο μπορεί να γίνει πιστευτό, ότι η Minoan είναι ο μεγαλύτερος μέτοχος αλλά δεν είναι η εταιρεία.»

«Η εταιρεία δρα ανεξάρτητα.»

Τώρα πλέον φαίνεται...

Πάντως, επικρατεί η άποψη ότι τα πόγια της Ceres υπερηφάνισαν...

«Εγώ χαίρομαι που αυτή τη στιγμή είμαστε στο προσκήνιο. Τώρα από 'κει και έπειτα, πολλές φορές μπορεί να γίνουν ορισμένες κινήσεις καλύτερα, μπορεί και χειρότερα. Εγώ είμαι ευχαριστημένος όπως είμαστε και νομίζω ότι είναι ευχαριστημένοι και αυτοί που είναι εδώ μέσα.»

«Θαυρώ ότι μέρος από την πνικίδα του "μινωαίου" που μας έχουν βάλει, είναι επειδή μερικοί που έντεχνα δημιουργούν όλες αυτές τις ιστορίες, ζηλεύουν που είναι απ' έξω.»

Γιατί άραγε δεν έκαναν κόπες τους οι Μινωικές, με σοφές μαζί, από που έκανε η Minoan Flying Dolphins; Τι ανάγκη είχαν οι Μινωικές Γραμμές διάφορους αβανού τύπου, μέχρι και τον ίδιο τον κύριο Κόκαλα;

«Δεν τους εμπόδιζε κανείς. Απλά το έκανα εγώ.»

Μα εσείς είστε τόσο κρόνα στενός συνεργάτης των Μινωικών, είστε το δεξί τους χέρι...

«Δεν είμαι ευνοχημένος.»

Αυτό που κάνετε σήμερα θα μπορούσατε να το κάνετε πριν από δέκα χρόνια...

«Όλα τα πράγματα κάποια στιγμή ωριμάζουν και είναι αυτό που λένε οι Αμερικάνοι το timing. Δεν μπορείς να το κάνεις όποτε θές.»

Τόσα χρόνια, δολοδιά, ως συνεργάτης των Μινωικών κάνατε παράλληλα και δική σας προσωπικά σκέψια, που μπορεί κάποια στιγμή να έρθουν κόντρα στις Μινωικές;

«Όχι, γιατί αυτή τη στιγμή η απόδειξη της εξέλιξης εί-

« Ξεφνικά μην το παίζουμε Ευρωπαίοι στην τσέπη. Μέχρι πέρσι αλληλοτιλοφορούμεθα "Ψωροκώσταινα". Τώρα, λοιπόν, έχουμε μάθει να μιλάμε μόνον για newbuildings; »

ψηλώνουμε όλοι, κοιτάζουμε να τον χαμηλώσουμε.

Και σε αυτή την προσπάθεια χρησιμοποιούμε έννοιες και ανακαλύπτουμε γεγονότα τα οποία είναι δημιουργήματά μας που έχουμε στόχο να χαμηλώσουμε. Η νυν πολιτική ηγεσία πιστεύει ότι πίστευε ότι η κατεύθυνση την οποία είχαμε ξεκινήσει να δημιουργήσουμε ήταν ο σωστός δρόμος.»

Άρα σας διευκόλυνε.

«Πού να μας διευκόλυνε; Δεν είχαμε ανάγκη πουθενά. Και σε τι να μας διευκόλυνε; Στο να μιλήσουμε οι εφοβιστές μεταξύ μας;»

«Απλά χαθήκαμε στη διαδρομή. Αποτραβήχτηκε...»

Ζούσε στον ίδιο κόσμο και εσείς και ερείς. Η πρόταση στο νέο σκάφη των κυρίων Σουράκη και Τσουρολιά ήταν κάτι παραπάνω από εφρανής και πιθανότατα να έκομπε να κάνουμε...

«Το λέτε εσείς αυτό.»

Όσα μόνον ερείς... και πιθανότατα να έκομπε να κάνουμε με ορισμό της σκανδαλώδους έννοιας. Αν δεν είχε μιλήσει, το καλοκαίρι που πέρασε, ο εφοβιστής κύριος Γεράσιμος Αγουδάρος, θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι όλα αυτά είναι αποκαλύψεις της φαντασίας μας. Τα είπα όμως ένας άνθρωπος που σήμερα μετέχει στην ΜΓΔ και ήταν ο μόνος που μίλησε τόσο καθαρά.

«Επειδή είστε ικανός δημοσιογράφος, εγώ θα απαντώ με αρχή την αλήθεια. Δεν θα τσιμπώ σαν κότα το καλαμπόκι. Και τι εννοώ. Ο κύριος Αγουδάρος είναι ένας πηγαίος άνθρωπος που πολλές φορές τρέχει περισσότερο από όσο θα επιθυμούσε όταν τερματίζει.»

«Σωα αν απάντητί του είναι ένα σκληρό αντικείμενο μπορεί να τον πονέσει.»

Επαναλαμβάνω ότι η πολιτική ηγεσία και συγκεκριμένα πρόσωπα που αναφέραμε είδαν με καλό μάτι αυτή τη συνεργασία, γιατί αν μη τι άλλο, θα βελτιώσουν έξω από το γραφείο του Διευθυντή Θαλασσίων Συγκοινωνιών οι αρκετοί εφοβιστές που κάθε φορά που έβαζαν δρομολόγιο ή κάθε φορά που έπρεπε να το

«Ουδείς αδικήθηκε, αλλά ούτε και οι μέτοχοι μας.»

«Ένα αυτοκίνητο θέλεις να αγοράσεις και κάνεις κάποιες προεργασίες που απαιτούν χρόνο. Όλα όσα κάνουνε εσείς τα κάνετε σε χρόνο ιδιαίτερα σύντομο. Με ποιους συμβούλους προχωράσατε σε αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα σε τόσες εξαγορές, τι σας είπαν, ποια πλοία σας πρότειναν να αγοράσετε και ποια να μην αγοράσετε. Η τα βάλανε όλα στο σωρό και τα πείραξε;»

«Εάν τόσα χρόνια δεν είχα καταλάβει πόσο κάνει κάθε πλοίο, τι αξίζει και πού πονάει, τότε νομίζω στην Ακτή Μισούλη άδικα περπατούσα.»

Αυτή είναι η αλήθεια.»

Οπότε δεν είχατε ανάγκη από κάποιους συμβούλους που κρειάζονται μίνες για να κάνουν αυτά τα δουλειά.

«Όχι θα ήτανε πολύ εγωιστικό αυτό, διότι ουδείς σοφός.»

Σοφότερος γίνεται όταν ακούει, και εγώ άκουσα τους συνεργάτες μου.

Απλά δεν δώσαμε, ίσως, την ευκαιρία σε κάποιες τράπεζες, σε κάποιους οικονομικούς συμβούλους, μέσα από μελέτες που πάντα χρεώνονται, να μας πουν πόσο καλά θα έκαναν τη δουλειά μας.»

Και μπορεί να πω ότι είμαι ευτυχής γι' αυτό, γιατί συνήθως εμείς τους συμβουλευόμαστε τι να μας συμβουλεύουν στον κλάδο μας.»

Πώς θα γίνει η ανάπτυξη της εταιρείας σας με τέτοια πλοία και συλλογή πλοίων;

«Από τα 86 πλοία, τα 29 είναι οι διάφοροι τύποι των ιπταμένων δελφινιών.»

Τα οποία είναι παρωχημένης τεχνολογίας.

«Θα έλεγα ότι είναι σύγχρονης τεχνολογίας, γιατί η ανακαίνιση που έγινε το 1992 από τον αξιωματικό Γιώργο Π. Αβανού, αντικατέστησε όλο το μηχανικό μέρος των πλοίων βάζοντας μέσα μηχανές MTU της Mercedes -δεν υπάρχει τίποτα από τη ρωσική πρόλευσή τους- και έμεινε μόνο το κέλυφος. Μέχρι και τα πέλδια αντικαταστάθηκαν από τιτάνιο.»

Εξέλιξης, είναι ότι ήδη αυτή τη στιγμή έχουμε ερχωρίσει τα ταχύπλοα σε τρεις οικογένειες: τα γνωστά ιπτάμενα δελφίνια τα FLYING DOLPHINS, τα FLYING CATS που είναι τα καταμαράν τα οποία δεν μεταφέρουν όμως οχήματα, και τα HIGHSPEEDS, τα καταμαράν που μεταφέρουν οχήματα.

«Δεν θα αναφερθώ στα FLYING DOLPHINS γιατί είναι ήδη γνωστά, αλλά θα αναφερθώ στα FLYING CATS που είναι τόσα χρόνια δεν είχα καταλάβει πόσο κάνει κάθε πλοίο, τι αξίζει και πού πονάει, τότε νομίζω στην Ακτή Μισούλη άδικα περπατούσα.»

Αυτή είναι η αλήθεια.»

Οπότε δεν είχατε ανάγκη από κάποιους συμβούλους που κρειάζονται μίνες για να κάνουν αυτά τα δουλειά.

«Όχι θα ήτανε πολύ εγωιστικό αυτό, διότι ουδείς σοφός.»

Σοφότερος γίνεται όταν ακούει, και εγώ άκουσα τους συνεργάτες μου.

Απλά δεν δώσαμε, ίσως, την ευκαιρία σε κάποιες τράπεζες, σε κάποιους οικονομικούς συμβούλους, μέσα από μελέτες που πάντα χρεώνονται, να μας πουν πόσο καλά θα έκαναν τη δουλειά μας.»

Και μπορεί να πω ότι είμαι ευτυχής γι' αυτό, γιατί συνήθως εμείς τους συμβουλευόμαστε τι να μας συμβουλεύουν στον κλάδο μας.»

Πώς θα γίνει η ανάπτυξη της εταιρείας σας με τέτοια πλοία και συλλογή πλοίων;

«Από τα 86 πλοία, τα 29 είναι οι διάφοροι τύποι των ιπταμένων δελφινιών.»

Τα οποία είναι παρωχημένης τεχνολογίας.

«Θα έλεγα ότι είναι σύγχρονης τεχνολογίας, γιατί η ανακαίνιση που έγινε το 1992 από τον αξιωματικό Γιώργο Π. Αβανού, αντικατέστησε όλο το μηχανικό μέρος των πλοίων βάζοντας μέσα μηχανές MTU της Mercedes -δεν υπάρχει τίποτα από τη ρωσική πρόλευσή τους- και έμεινε μόνο το κέλυφος. Μέχρι και τα πέλδια αντικαταστάθηκαν από τιτάνιο.»

Εξέλιξης, είναι ότι ήδη αυτή τη στιγμή έχουμε ερχωρίσει τα ταχύπλοα σε τρεις οικογένειες: τα γνωστά ιπτάμενα δελφίνια τα FLYING DOLPHINS, τα FLYING CATS που είναι τα καταμαράν τα οποία δεν μεταφέρουν όμως οχήματα, και τα HIGHSPEEDS, τα καταμαράν που μεταφέρουν οχήματα.

«Δεν θα αναφερθώ στα FLYING DOLPHINS γιατί είναι ήδη γνωστά, αλλά θα αναφερθώ στα FLYING CATS που είναι τόσα χρόνια δεν είχα καταλάβει πόσο κάνει κάθε πλοίο, τι αξίζει και πού πονάει, τότε νομίζω στην Ακτή Μισούλη άδικα περπατούσα.»

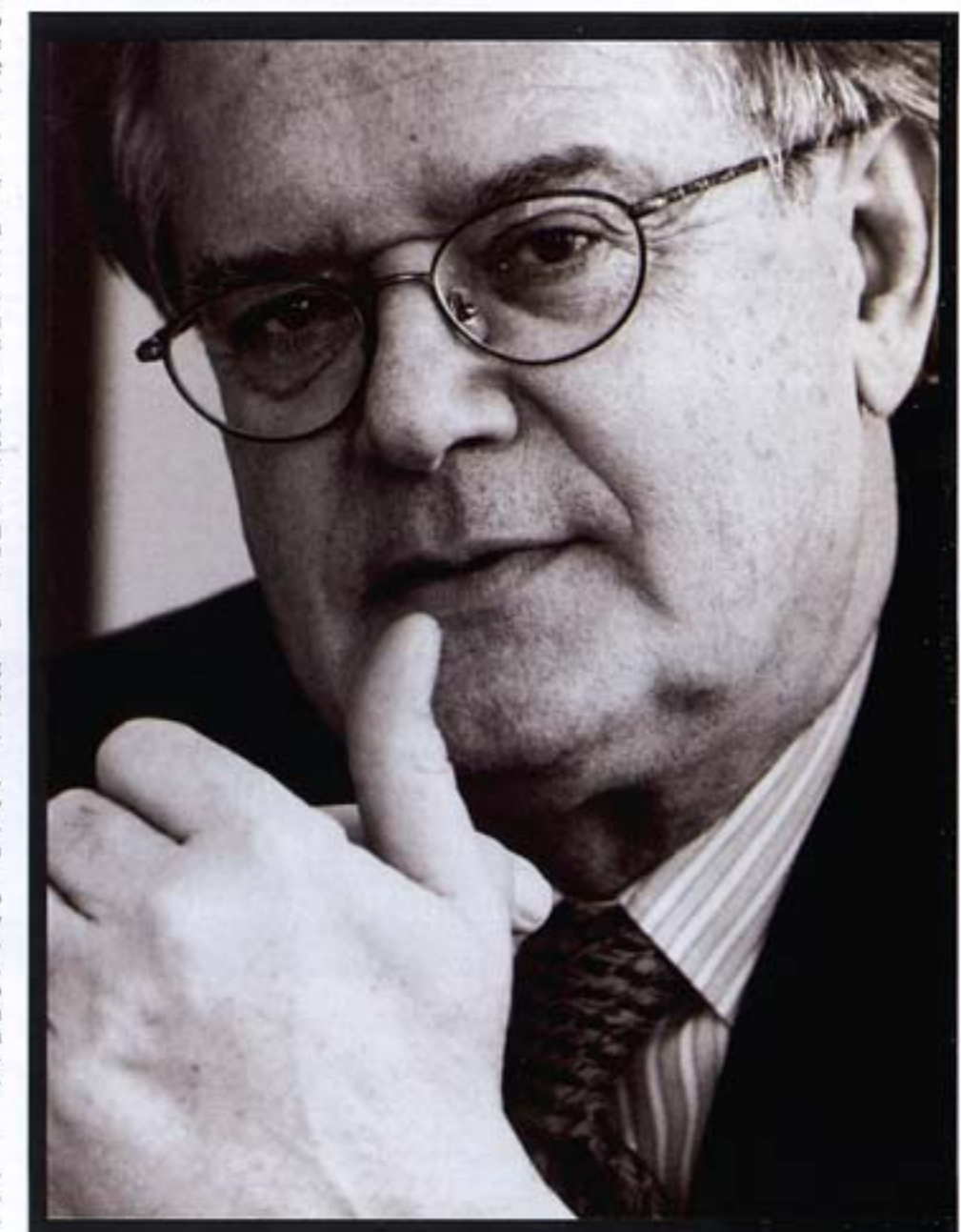
Αυτή είναι η αλήθεια.»

Οπότε δεν είχατε ανάγκη από κάποιους συμβούλους που κρειάζονται μίνες για να κάνουν αυτά τα δουλειά.

«Όχι θα ήτανε πολύ εγωιστικό αυτό, διότι ουδείς σοφός.»

Σοφότερος γίνεται όταν ακούει, και εγώ άκουσα τους συνεργάτες μου.

Απλά δεν δώσαμε, ίσως, την ευκαιρία σε κάποιες τράπεζες, σε κάποιους οικονομικούς συμβούλους, μέσα από μελέτες που πάντα χρεώνονται, να μας πουν πόσο καλά θα έκαναν τη δουλειά μας.»

πάρχουν πολλά βιολόγια που συνθέτουν πλέον έναν καινούργιο σαρμιά.

Αυτός ο καινούργιος σαρμιά, κατά τον υγιέστερο τρόπο, έπρεπε να γίνει έτσι όπως έγινε.

Και σε αυτόν το σαρμιά οι Μινωικές Γραμμές έβαλαν ένα τμήμα από τα πλοία τους και ένα τμήμα από τα κεφάλαιά τους.

Εάν ήθελαν να βάλουν, ίσως, πολύ περισσότερα το τρένο δεν θα εδημογραφείτο και ούτε εγώ θα είχα την ευθύνη του τρένου γιατί δεν θα το ήθελα.»

Με τις συνεχείς αυξήσεις κεφαλαίου που κάνετε, όλο και μειώνεται το ποσοστό των Μινωικών. Είναι ευκαριασμένες γι' αυτές;

«Οι Μινωικές Γραμμές αποφασίζουν πόσο θα μπου. Όπως θα ξέρετε, σύμφωνα με τη νομοθεσία μας το δικαίωμα στις αυξήσεις κεφαλαίου είναι πάντα, σύμφωνα με το Νόμο, υπέρ των παλαιών μετόχων. Οι Μινωικές Γραμμές, παλαιός μέτοχος, αποφάσισαν να έχουν μικρότερη συμμετοχή.

Για μένα, αν θέλετε να σας δώσω και την ερμηνεία, αυτό συμβαίνει διότι έχουν αρκετές υποχρεώσεις λόγω των πλοίων που χτίζουν και δεν θα μπορούσαν όλα να τα προλάβουν κεφαλαιουχικά.»

Ποιος πρακτορεύει τα πλοία της MFD από τον Πειραιά;

«Επειδή η αρχή που πίστευα και συζητήσα με τους συναδέλφους μου έγινε και πράξη, δεν αλλάξαμε κανέναν πράκτορα από αυτούς που είχαν οι εταιρείες προτού ενσωματωθούν σε αυτό τον καινούργιο Όμιλο. Ο μοναδικός πράκτορας που καταργήθηκε ήταν εταιρεία συμπερόντων μου επί εποχής HIGHSPEED 1.»

Δεν έχει γίνει γνωστό αυτό.

«Γίνεται τώρα.»

Ποιος πρακτορεύει από Πειραιά τα υδροπτεράγα Σαρωνακού;

«Η Minoan Flying Dolphins.»

Εσείς, σήμερα, πρακτορεύετε κάποια πλοία;

«Διαχειριζόμαστε την παραγωγή ναύλων των πλοίων της Minoan Lines στις γραμμές της Ιταλίας.»

Ποια είναι η διαφορά "πρακτορέω" με "διαχειρίζομαι";

«Η διαφορά είναι ότι ως διαχειριστής έχω την ευθύνη να επιλέξω τους πράκτορες, έχω τη γενική ευθύ-

νη, καλύτερο είναι να έχουμε τα πλοία εμείς οι Έλληνες διότι, χωρίς με αυτό να κινδυνολογώ, η ελληνική σημαία και η ελληνική πλοιοκτησία είναι προέκταση της πατρίδας μας στα νησιά.

Έτσι θεωρώ εγώ το ελληνικό πλοίο και τους Έλληνες ναυτικούς που είναι μέσα.»

Κάποιοι ισχυρίζονται το αντίθετο. Ποια Στενα και ποια Ρ&Ο θα μπορούσε να ασχοληθεί και να συμφωνήσει με κάποιον ξεχωριστό αποκλειστική εταιρεία. Ενώ τώρα η "πρόσβαση" είναι έτοιμη.

«Η απάντηση είναι απλή. Το μέγεθος της εταιρείας μας είναι, πλέον, τέτοιο που δημιουργεί σεβασμό.

Αν επιχειρηματικά διακρίνει η όποια πλευρά ότι υπάρχει ενδιαφέρον για σύγκλιση τότε αυτό θα γίνει πάνω σε επίπεδο αλληλοσεβασμού.

Ενώ το προηγούμενο που λέγατε θα γινόταν απλουστευμένα με απορρόφηση.

Όπως αυτό που λέμε, ότι "το μεγάλο φάρι τρώει το μικρό". Τώρα "μικρό φάρι" εδώ δεν υπάρχει.»

Οπότε, εδώ τώρα τι θα γίνει; Θα πληρώσει το ένα φάρι για να μπει στο άλλο;

«Όχι. Αυτό είναι η απλούστευση για να πάτε εκεί που θέλετε την ερώτησή σας. Εγώ λέω πολύ απλά ότι τώρα το δικό μας φάρι έχει γίνει φάλασμα, και μια χαμιά δεν γινόμαστε από κανέναν.»

Μιλάτε συνέχεια για ξένους και δίνετε την αίσθηση ότι γνωρίζετε περισσότερα από αυτά που λέτε.

«Καταρχήν νομίζω ότι λίγο με αδικείτε, δεν μιλάω πάντα για ξένους.

Μιλώ πάντα για "άλλους", οι οποίοι δεν είναι απαραίτητα να έχουν και τη μορφή του ξένου.

Εκείνο το οποίο υπεραισιάζομαι φαναστικά είναι οι άνθρωποι του κλάδου μας, τους οποίους φρόντισα και αλληλοφρονιζόμεθα πλέον για να διατηρήσουμε τις δραστηριότητές τους επιχειρήσεών μας, αυτών που εκπροσωπούμε ή ήταν ιδιοκτησία μας, σε ένα καινούργιο κέλυφος, αυτό της μεγάλης εταιρείας. Η Minoan Flying Dolphins θα μπορούσε πολύ απλά να λεγόταν και Ένωση Εφορητών της Ακτοπλοίας, να ή-

ρούμε να πουλήσουμε ένα πλοίο μας σε μια αλλοδαπή ή γαλλική, μια κοινοτική εταιρεία και να 'ρθει μέσα με τη σημαία της.

Είναι αστείο να το συζητάμε...»

Είστε, δηλαδή, υπέρ της άρσης.

«Όχι, αλλά είναι αυτονόητο ότι δεν θα υπάρχει άρση και το μόνο το οποίο θα υπάρχει είναι ο έλεγχος των κοινοτικών επιθεωρήσεων που είναι ορισμένοι για την ασφάλεια των πλοίων. Άρα αυτή τη στιγμή, μη υπάρχοντος θέματος, δεν αξίζει τον κόπο να το συζητάμε.»

Το Υπουργείο γιατί το συζητάει αφού δεν υπάρχει θέμα;

«Γιατί κάθε υπουργός λέει ας το πάρει άλλος το μπαλάκι. Γιατί να όρει την 35ετία και να τρέχει να βεβαιωθεί ότι αν δεν το έκανε αυτός θα το κάνει η Κοινότητα από μόνι της. Άστο να το κάνει η Κοινότητα...»

Έτσι, λοιπόν, εξηγείται γιατί δίνετε τόσα διακηρύξεις για ανακαινίσεις πλοίων που οδεύουν προς το υψηλότερο έτος της ηλικίας τους.

«Είναι η πιο άδικη ερώτηση που μου έχει γίνει. Η αιτία που ανακαινίζονται τα πλοία μας είναι ώστε αύριο μπαίνοντας σ' αυτό ο επιβάτης, να είναι κάτι διαφορετικό από αυτό που ήξερε χτες.

Λέω και ένα χαρακτηριστικό, ότι σε πλοίο που αγοράσαμε δύο εκατομμύρια δολάρια υπολογίζω, αν είμαστε τυχεροί, να μη δώσουμε παραπάνω από τρία ακόμα για να το ανακαινίσουμε.

Επειδή λοιπόν το πλοίο αυτό, με βάση τους ελληνικούς Νόμους, έχει δύο χρόνια ζωής, το 2002 θα είναι σκραπ. Γιατί λοιπόν δώσαμε τα χρήματα;

Απλά, για να μη βρεθεί κανένας Έλληνας να πει ότι αυτή η εταιρεία, αυτό που δημιούργησε ήταν ένα βήμα πίσω.»

Έτσι γίνεται σαφές ότι δίνετε μεγάλα βάρη στην εξυπηρέτηση του επιβάτη...

«Ιδιαίτερη.»

Δεν σας ενδιαφέρει ο επενδυτής που θα αγοράσει μετακές σας...

«Δεν μας ενδιαφέρουν οι κερδοσκοποί, που ρωτάνε μόνο πόσο κάνουν οι μετοχές. Όλους αυτούς τους απωθώμε. Μας ρωτάνε και τότε θα μπορούμε στο Χρηματιστήριο, αλλά κι αυτό δεν μας ενδιαφέρει ποσώς.»

Μέσα σε τρεις μήνες αγοράσαμε 70 πλοία, αξιολογήσαμε 3.000 ναυτικούς, βρήκαμε χώρους να εγκατασταθούμε, προσλάβαμε 100 ανθρώπους για την ξηρά, μπήκαμε σε συμμετοχές άλλων εταιρειών

νη μιας και είναι παγκόσμια η δραστηριότητα. Δεν είναι, δηλαδή, μόνον η πρακτορέωση στα λιμάνια, είναι και οι γενικές αντιπροσωπευτικές σε όλες τις χώρες της Κοινότητας, του κόσμου, όπου είναι.»

ΟΙ ΞΕΝΟΙ

Σας έχουμε ακούσει, κατά καιρούς, να μιλάτε για ξένους που επβουλεύονται την ελληνική ακτοπλοία και βλέπουμε μένω των αντιδράσεών σας να προσπαθείτε να διαφυλάξετε την ελληνικότητα της ακτοπλοίας...

«Να διαφυλάξω τις συγκοινωνίες να είναι σε ελληνικά χέρια με την έννοια ότι αυτό δίνει τη δυνατότητα, το σφέλη να το απολαμβάνουν Έλληνες, αλλά και ταυτόχρονα σε εθνικό επίπεδο όταν είσαι σ' έναν χώρο ιδιαίτερα γεωγραφικά και με σησυχίες που δημιουργεί το περιβάλλον μας, που τώρα ας πούμε είναι ίσως στην καλύτερη και πιο ήπια μορφή, είναι θετικό.»

Ποιους ξένους εννοείτε;

«Τους ξένους επενδυτές.

Δεν εννοούμε τίποτα μυστηριώδες.

Αν αύριο το πρωί, δηλαδή, οι επενδυτές δεν είναι Έλληνες, δεν εννοώ ότι αυτό εγκυμονεί κίνδυνο αλλοτριώσεως του εδάφους της πατρίδας μας.

Αλλά όταν αυτή τη στιγμή η δραστηριότητα όπως ελεγχόμαστε στα πλαίσια της κοινότητας, αρχίζει να α-

ταν αυτή η επωνυμία της. Αποτελείται από 22 ακτοπλοϊκές εταιρείες με 86 πλοία.

Αυτή, λοιπόν, η εταιρεία αυτού του μεγέθους που ενισχύθηκε να είναι ενισμένη έχει δικαίωμα πλέον να ισχυρίζεται, με μακρή πίστωση χρόνου, ότι οι υπηρεσίες που θα παρέχει θα είναι αναβαθμισμένες, τα πλοία της θα είναι αναβαθμισμένα, προσδευτικά ανανεώνονται.

Άρα ευτυχώς και η Πολιτεία και οι καταναλωτές πελάτες μας γιατί μπορούσαμε να κάνουμε σε πολύ σύντομο χρόνο την προσδευτική αναγέννηση ενός κλάδου, μοναδική πρωτοβουλία στην ελληνική πραγματικότητα.»

Η 35ΕΤΙΑ ΤΩΝ ΑΚΤΟΠΛΟΙΚΩΝ

Από όσα μας είπατε προηγουμένως, για τη ανακαινίσεις των πλοίων σας, το σεβασμό στον καταναλωτή και στον επιβάτη και όλα αυτά τα ωραία, καταλαβαίνουμε ότι είστε υπέρ της παράτασης της 35ετίας των πλοίων της ακτοπλοίας.

«Γνωρίζω ότι η Ευρώπη, ο κόσμος, δεν έχει όρια ηλικίας πλοίων. Αυτό που θέτει όριο είναι οι επίσημοι ελεγκτές που εγκρίνουν την αξιολογία ενός πλοίου ή όχι.

Και απλά θέτω τον προβληματισμό ότι αύριο το πρωί, μετά το 2004, εάν δεν αρθεί η 35ετία, θα μπο-

Πώς δεν σας ενδιαφέρει...

«Να σας πω γιατί.

Γιατί αυτό που μας ενδιαφέρει είναι πρώτα να κάνουμε την εταιρεία ισχυρή, να αποδείξει ότι το επιχειρηματικό της πλάνο δικαιώνεται και τιμά τους επενδυτές, και το άλλο θα 'ρθει μόνο του.

Μια υγιέστατη επιχείρηση δεν έχει δυσκολίες στη διαδρομή της προς το Χρηματιστήριο.

Εμείς δεν αγωνιούμε ποιος θα μας αναλάβει, ποιος θα μας εκπλήσει και τότε θα μας πάει στο Χρηματιστήριο.

Θεωρούμε ότι θα πάμε μόνοι μας καβάλα στο αλόγο μας.»

Εάν έρθει η Ν.Δ. στα πράγματα θα έρθει και η κυρία Ντόρα Μπακογιάννη και η κυρία Μπακογιάννη δαλώνει σε όλους τους τόνους ότι η Ν.Δ. θα απελευθερώσει την ακτοπλοία. Πρακτικά τι σημαίνει αυτό για σας;

«Ότι η κυρία Μπακογιάννη είναι μια φωνή μέσα στη Νέα Δημοκρατία. Για να κυβερνηθεί η Νέα Δημοκρατία χρειάζεται πάνω από 150 φωνές. Και υπάρχει και ένας που κρατάει τον "ηλεκτρόδιο", που είναι ο πρόεδρος. Ας περιμένουμε να δούμε αν έρθει αυτή η εξέλιξη, και αν έρθει εμείς έχουμε 86 πλοία.»

Αν βγει η Ν.Δ. ο εισαγωγής της MFD στο Χρηματιστήριο θα πάει πίσω;

«Όχι. Καμία σχέση. Τα κόμματα δεν εμπλέκονται στις εισαγωγές ή μη των εταιρειών...»

Μου δίνετε την αίσθηση ότι κάποιος μας προστατεύει. Αν ο υπουργός συμφωνεί... αν θα βγει η Νέα Δημοκρατία... μήπως δεν βρούμε την πόρτα του Χρηματιστηρίου... και λοιπά.

Αν είμαι εύστοχος στην αίσθηση, θέλω να ξαναπώ ότι εμείς δεν έχουμε κανέναν ανάγκη εκτός της πελατείας μας.»

ΕΠΙΒΑΤΕΣ, ΛΙΜΑΝΙΑ ΚΑΙ...

Λέτε ότι πασαίζετε να φτιάξετε τα πράγματα για την εξυπηρέτηση του επιβάτη και μόνο, γιατί αυτός μόνο σας ενδιαφέρει...

«Όχι δεν είναι "μόνον", γιατί αυτό έχει και μια δόξα σκέψη. Με ενδιαφέρουν και τα καλά οικονομικά αποτελέσματα. Μη θεωρηθεί ότι είμαι και Ιησούς Χριστός! Παντελή Σφηνά με λένε...»

"Κυρίως" αντι "ρόνον";

«Κυρίως, ναι. Ο επιβάτης, πληρώνει για να τον εξυπηρετεί. Άρα εμείς πρέπει να τα έχουμε κατά τέτοιο τρόπο καλά προετοιμάσει, ώστε να δικαιωθεί ο πελάτης που μας επέλεξε. Και αυτό είναι μια αγωνία η οποία δεν με αφήνει να κοιμηθώ. Πρέπει να διαλέξουμε πώς τα πλοία μας θα δρομολογηθούν κατά τον καλύτερο τρόπο, στα καλύτερα ωράρια και στην καλύτερη διαδρομή για να εξυπηρετηθούν οι απαιτήσεις των επιβατών...»

Δεν έχετε ανακοινώσει ακόμα τα δρομολόγια των πλοίων σας...

«Είναι όλα τα δρομολόγια στο Υπουργείο! Η αιτία που δεν τα έχει ανακοινώσει το Υπουργείο είναι επειδή συνεχώς δημιουργούνται νέες απαιτήσεις λόγω των εκλογών. Τα δρομολόγια που σφοδρούν τους επιβάτες του καλοκαιριού έχουν βγει εδώ και ένα μήνα!

Η αγωνία μου είναι πού θα πάνε τα κοινούργια μας καταμαρναν, αφού δεν πρόκειται να πάνε Σαντορίνη γιατί δεν διακρίνω ότι θα φτιάξουν αυτό το μικρό γάμα, δαπάνης διακοσίων, τριακοσίων εκατομμυρίων δραχμών, που απαιτείται στον Αθηναίο για να πείσουν δίπλα πλοία των 45.000.000 δολαρίων. Τη Σαντορίνη θα την

κάνουμε με τα νέα πλοία μας κάτω από τέσσερις ώρες, αντι εννέα ωρών που είναι στα σημερινά δρομολόγια, και δεν θα πάμε εάν δεν κάνουν λιμάνι.

Και δεν θα γίνει τίποτα γιατί αυτή η λερναία ύδρα της δημόσιας διοίκησης δεν θα κηθεί ποτέ. Τραγικό αυτό.

Πολλά πλοία μας θέλουν να πάνε κάπου και πηγαίνουν μόνο μέσα από τη ναυτοσύνη των ναυτικών μας που παρά την ύπαρξη της, υπάρχουν και λιμάνια στα οποία δεν μπορούμε να πάμε καθόλου.

Όταν μιλάω για θαλάσσιες συγκοινωνίες, να μην τα ζητάμε όλα από τους πλοιοκτήτες ακτοπόλους, πρέπει εδώ και τώρα η πολιτεία να προχωρήσει σε επενδύσεις και να βελτιώσει την υποδομή των λιμανιών, χερσαία και λιμενική. Γιατί αυτή τη στιγμή, υπάρχει το απαράδεκτο φαινόμενο να φέρνουμε πλοία τελευταίας τεχνολογίας, με επενδύσεις 10-15 δισ. το καθένα, να μην έχουμε λιμάνια να προσεγγίσουν με ασφάλεια και ο χώρος επιβίβασης και αποβίβασης, επιβατών και οχημάτων, να είναι χερσαία αλάνα.

Δηλαδή, για να με καταλάβουν οι αναγνώστες σας, φαντάζεστε στον ανάλογο τομέα μεταφορών, τον αεροπορικό, ο επιβάτης να έφτανε στην πόρτα του αεροπλάνου και εκεί σε ένα τραπέζι να γινόταν ο έλεγχος της αποπειβίβασης. Αυτό θα πρέπει να σκεφτούν όλοι οι πολιτικοί όταν μιλούσαν, δηλαδή τον τομέα της ευθύνης τους και όχι να κρίνουν εμάς για να μετακυλλούν την αδράνειά τους, ως πρόβλημα σε εμάς.»

... ΒΛΑΒΕΣ!

Το οξύμωρο είναι ότι ενώ εσείς πασαίζετε να εξυπηρετήσετε τους επιβάτες, οι βλάβες των πλοίων σας αντί να μειώνονται αυξάνονται...

«Δεν νομίζω ότι είστε ακριβείς.»

Να τα πούμε λεπτομερώς; Χτύπησε δεξιά μηχανής ΕΣΠΡΕΣ ΕΡΜΗΣ, μπλεκόυτε ΕΣΠΡΕΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ μέσα στο λιμάνι της Σκαιοπόδας, πρόσκρουση στην προβλήτα και δεξαμενισμός, μηχανισμός βλάβη και κρήνη σφυροκρούσε ΕΣΠΡΕΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ μέσα στο λιμάνι

του Πειραιά, βλάβη και επισκευή εν πλω του ΕΣΠΡΕΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ το Σάββατο του τριμήνου της Καθαράς Δευτέρας, τοξίδη με μειωμένα ταχύτητα.

«Να τα πούμε ένα ένα. Αυτό που αναφέρατε στο τέλος δεν ήταν βλάβη και εδώ, ίσως, ανοίγουμε μια μεγάλη παρένθεση λέγοντας ότι τα πλοία μας έχουν γίνει τα ΕΚΑΒ της θαλάσσης...»

Πάντα ήταν.

«Όχι, τώρα βολάμεθα από παντού.»

Πείτε μου ένα "όχι δεν ισχύει αυτό"...

«Δεν ισχύει με την έννοια που το λέτε, διότι η λέξη βλάβη είναι βλάβη, αλλά το μέγεθος μιας βλάβης από το μέγεθος μιας άλλης βλάβης έχει μεγάλη σημασία. Στην περίπτωση, δηλαδή, του τριμήνου δεν υπήρχε καμία βλάβη στο ΕΣΠΡΕΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ. Ένας επιβάτης που μετεφερότο με το πλοίο μας ασθένησε, τον εξέτασαν οι γιατροί στην Πόρο, έκριναν ότι δεν μπορούσαν να του παράσχουν βοήθεια, ζήτησαν να μεταφερθεί στο νοσοκομείο της Σύρου όπου και μετεφέρθη, και το πλοίο έφτασε καθυστερημένο στον Πειραιά.»

Δεν αναφερόμαστε μόνο σε αυτό το γεγονός. Παρατηρούμεται συχνές βλάβες στα πλοία σας.

«Εγώ λέω ότι δεν υπάρχουν βλάβες. Με ποια έννοια; Ό,τι έχει μηχανική κίνηση υπόκειται σε επισκευή και δεν το υρασιποιώ. Βλάβη είναι ένα πλοίο να μείνει μεσπέλαγα ακυβέρνητο, βλάβη είναι ένα πλοίο πηγαίνοντας στο λιμάνι να βγει στην ξηρά, βλάβη είναι ένα πλοίο να μπατήσει διότι τα στεγανά του ήταν σπασμένα. Όταν ένα πλοίο κινείται και μέσα εργάζονται εκατό είδη μηχανών, λογικό είναι πολλά από αυτά να παθαίνουν επεισόδια.

Αν βγείτε στον εθνικό δρόμο θα δείτε ανά εκατό μέτρα και κάποιο σταματημένο, αν πάτε στο σπίτι σας και δεν σας έχει η γυναίκα σας το φαγητό έτοιμο, κάποιο μπάθ θα χάλασε.

Η μόνη διαφορά μεταξύ των μεν και των δε είναι ότι εμείς εδώ παίρνουμε τα λεφτά του κόσμου και πρέπει να είμαστε τελείοι...»

Ο κόσμος που μετακινήθηκε το τρίμηνο της Καθαρής Δευτέρας στην Παροναζία στο Σαρωνικό διαρρηχθήκε γιατί δεν υπήρχαν στις γραμμές αρκετά πλοία. Αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι το YEN αύξησε κατά 20% το κτηρηγόνο πρωτόκολλο των πλοίων προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες.

«Καταρχήν όλα πλοία είχαν τελειώσει την επιθεώρησή τους ήταν σε δράση. Είχαμε μια κακή συγκυρία με την έννοια της πίεσης, ότι πέρα από το Πάσχα, πέρα από το γεγονός ότι όλα έπρεπε να προλάβουμε να τα κάνουμε μέσα σε τρεις μήνες έφτασαν και οι εκλογές. Έπρεπε και το τρίμηνο που κατά ευτυχή συγκυρία είχε λιακάδα, ήταν καλοκαίρι.

Στις γραμμές του Σαρωνικού είχαμε 50% αύξηση. Στις υπόλοιπες γραμμές είχαμε μείωση. Αυτό ήταν ένα προληπτικό μέτρο από μια αγωνία του Υπουργείου το οποίο έβλεπε χιλιάδες κόσμο στα λιμάνια.

Μεταξύ αυτών ήταν και η απαίτηση Υπουργού που ήθελε να βάλουμε οπωσδήποτε ένα πλοίο στην Άνδρο γιατί το νησί στενάγει από τους εγκλωβισμένους εκδρομείς.

Πώς να αντιδράσουμε ως μονοπώλιο; Γιατί ως μονοπώλιο πρέπει να λέμε συνεχώς να...»

Αποδέχεται ότι είστε μονοπώλιο;

«Όχι δεν το αποδεχόμεθα, αλλά όταν αυτή τη στιγμή το σχόλιο να γίνεται σε χιλιάδες σημεία, δεν μπορεί να είμαστε παντού παρόντες για να υπερασπίσουμε την αλήθεια.

Γι' αυτό, λοιπόν, προτιμούμε με κόστος, με δαπάνη μας, να είμαστε συναινετικοί στις απαιτήσεις, για να μειώνουμε τα σημεία που καλόβουλα ή κακόβουλα γίνεται δυσμενές σχόλιο, σε κάτι το οποίο αρχίζει να λάμπει και το οποίο θα λάμψει οπωσδήποτε.

Στο εν λόγω, λοιπόν, πολιτικό πρόσωπο στείλαμε το καράβι στην Άνδρο, το ΕΞΠΡΕΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ ήταν, και όσο κι αν το πιστεύετε ή δεν το πιστεύετε, μετέφερε μόνον 47 άτομα και 8 ΙΧ.

Ποιος μας πλήρωσε;

Ούτε ξαναείδαμε τον πολιτικό για να μας δώσει λοφτά.

ποία εξέδωσαν οι πράκτορες την τελευταία στιγμή, χωρίς να μπουν στο σύστημα για να δουν ότι το καράβι ήταν γεμάτο.

Ξέρετε εσείς καμία δύναμη στον καταπέλτη να απωθήσει κάτοχο εισιτηρίου με την αιτιολογία ότι το εισιτήριο εξεδόθη κακώς;

Να πω και κάτι άλλο το οποίο εδηλώνεται από κάποιους αρμόδιους και παραρμόδιους, ότι μας είπαν να βάλουμε πλοίο, αλλά εμείς δεν το βάλουμε.

Το ΜΗΛΟΣ ΕΞΠΡΕΣ ήταν δεμένο στο λιμάνι, stand-by, και δεν αδοποιήθηκε. Δεν ζητήθηκε.

Όμως, υπάρχει ένα ακόμα θέμα. Υπάρχει και μία άλλου είδους πίεση η οποία δημιουργείται από την εξέλιξη των πολιτικών πραγμάτων στην πατρίδα μας και έχει να κάνει με την αυξημένη εξουσία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Επιμένετε, Παναγιώτη, να πιστεύετε ότι άλλοι αποφασίζουν και για τα πλοία.

Πιέζουν.

Και φτάνουν στο σημείο να ανταλλάσσουν σκέψεις και να διαπραγματευόμεθα όχι πλέον μόνο με το YEN, αλλά και με τους τοπικούς άρχοντες οι οποίοι από ένα σημείο και έπειτα ορίζουν τα τεκταινόμενα στην ακτοπλοία!

Και επειδή το φτηνότερο κόστος είναι "κάνα πλοιοκτήτη για να μη μιλάει κανείς" και επειδή η φθηνότερη πείση είναι "μονοπώλιο μην πεις όχι" και παρόλο που δεν είμαστε τόσο αγαθοί, μπορού να πω ότι έχουμε φτάσει σε μια φάση υπερβολής.»

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ

Μονοπώλιο στις Κυκλάδες είστε. «Μονοπώλιο είμαστε στην ποιότητα και στην εξέλιξη.»

Δεν είστε μονοπώλιο στην Παροναζία;

«Όχι. Τι είναι μονοπώλιο;

Να πούμε τι είναι για να γκρεμίσουμε το μύθο. Μονοπώλιο είναι όταν μέσα από την ισχύ σου ορίζεις το τι μοιάζει, ορίζεις το δρομολόγιο, ορίζεις τις ώρες που φεύγεις, ορίζεις τη σύνθεση των πληρωμάτων, ορίζεις τη διάρκεια της πλεύσεως των πλοίων σου, ορίζεις τις αμοιβές των διαφόρων οργανισμών που σου

Και εδώ δεν είμαι μονοκράτωρ. Μου είπατε για τις Μινωικές που έχουν σχέση με την ANEK. Η Μινωαν Flying Dolphins είναι μια ανεξάρτητη εταιρεία η οποία θέλει να έχει σχέση με τους πάντες, αλλά δεν είναι αυτή η οποία κατευθύνει τη σκέψη των Μινωικών Γραμμών. Οι Μινωικές Γραμμές μπορεί να κατευθύνουν τη σκέψη μας γιατί είναι μεγαλύτερο-χοι.»

Επιτρέψτε να απειρώσω, όταν μιλάω για το πλοίο που επισφραγίσει ο κύριος Παναγόπουλος να δραστηριοποιήσει στην Κρήτη, είπατε ότι...

«Η τοποθέτησή μου είχε την έννοια και το καπέλο του μετόχου των Μινωικών Γραμμών και του συνεργάτη των Μινωικών Γραμμών.

Έχω βλέπτε πολλά καπέλα χωρίς να πω ότι είστε σε καπελάδιο...»

Πώς από τη μια για συναισθηματικούς λόγους κάνετε κάποια πράγματα υπέρ του μεγαλοεπιχειρηματισμού που είναι οι Μινωικές Γραμμές και από την άλλη, πάλι για συναισθηματικούς λόγους, δεν κάνετε το απλό πράγμα, για να μην απορρυθμιστεί από την ANEK, να πείτε ευθέως στην ANEK "ενδιαφέρομαι να συνεργαστώ με τη ΝΕΛ, ποια είναι η γνώμη σου";

«Καταρχήν η προσωπική μου άποψη είναι ότι με την κίνησή μας δεν απομακρύνθηκαν οι Μινωικές από την ANEK.

Η ANEK πήγε πιο πίσω.

Είμαι της αρχής ότι οι συνεργασίες μόνο οφέλη θα έχουν και είναι πολυτέλεια να το παίζει δογματικά στη σύγχρονη επιχειρηματική ζωή.»

Η συμφωνία, δαλαδά, ματαιώθηκε ρόνον επειδή ανέδρασε η ANEK.

«Δεν το λέω εγώ. Η γενική συνέλευση της ΝΕΛ το είπε. Αυτό ξέρω ως προς την συμφωνία από πλευράς του συναμνητή μας.

Από πλευράς δικής μας, εμείς εκτιμήσαμε έγκαιρα και το δηλώσαμε ότι δεν έχουμε καμία επιθυμία να εμπλακούμε σε εταιρικές διαφανείς συνέδρους.

Μόλις διακρίναμε ότι υπάρχει τέτοιο πράγμα, κάτι το οποίο δεν μας το δήλωσαν όταν ξεκίνησαμε να συζητάμε, διότι δεν το φαντάζονταν και οι συναμνητές μας, αποσυρθήκαμε.

Θεωρούμε ότι η μεγαλύτερη παραγωγικότητα μιας εταιρείας είναι η ηρεμία και η σιμνημία στο μάναντζμεντ και στη μετοχική σύνθεση.

Αν θυμάστε, στην αρχή της συνέντευξής, σας είπα για το πρωτοφανές ότι τόσοι μέτοχοι που εντάχθηκαν στην εταιρεία μας, σήμερα έχουμε γύρω στους 1.700 μετόχους μεγάλους και μικρούς, όλοι είναι σαν μια γροθιά.»

Η ΕΝΩΣΗ

Ο δρόμος συνεργασίας ANEK - Μινωικών Γραμμών είναι πλέον πιο μακριά απ' ό,τι ήταν πριν ναυαγήσει η συμφωνία σας με τη ΝΕΛ;

«Αυτό είναι θέμα της διοίκησης των Μινωικών Γραμμών και της αντίστασης της ANEK. Εμένα ούτε μου πέφτει λόγος, αλλά ούτε και επιθυμώ να έχω λόγο. Είμαι μια χαρά εδώ.»

Και αυτό που λέγεται στην Κρήτη, ότι ποσεί είπατε ένας από τους λόγους που δεν γίνεται η συνέντευξη των Μινωικών Γραμμών με την ANEK;

Σας έχουν υπερασπίσει και σας θεωρούν υπεύθυνο για όλα;

«Όχι, αλλά στη ζωή πρέπει να λέγονται διάφορα πράγματα που να μας δημιουργούν ενδιαφέρον.

Ίσως, εγώ να είμαι ένα τέτοιο κερασάκι...»

Θέλετε, δαλαδά, να γνωθούν οι εταιρείες.

«Εγώ θέλω να μην ανακαταπέσομαι στις σχέσεις της ANEK με τις Μινωικές Γραμμές.»

ΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ ΤΗΣ MFD

Ποιοι ποντοπόροι εφοπλιστές στηρίζουν την MFD;

«Κανένα. Αν με ρωτάτε ποιους μετόχους έχουμε, έχουμε μερικούς μετόχους και διακρίνουμε και άλλους. Γιατί υπάρχουν και εταιρείες που δεν μας έχουν δηλώσει το μετόχό τους.»

Από αυτά τα ονόματα που είπατε σε θέσα να γνωρίζετε μπορείτε να μου πείτε κάποια;

«Έτσι γρήγορα όπως μου το λέτε είναι οι αδελφοί Λασκαρίδη, ο κύριος Μουινδράς, ο κύριος Ντίνος Μαρτίνος, ο κύριος Γιώργος Βαρδινιογιάννης, ο κύριος Ανδρέας Πετράκης και άλλοι...»

« Δεν αγωνιούμε ποιος θα μας αναλάβει, ποιος θα μας εκτιμήσει και τότε θα μας πάει στο Χρηματιστήριο. Θεωρούμε ότι θα πάμε μόνοι μας καβάλα στο άλογό μας »

Όπως επίσης θέλω να πω ότι όποιος λιμενάρχης θέλει πάει στο VHF "έλα γιατί έχουμε άρωστο".

Να πάμε και θα πηγαίνουμε όλοι!

Φτάνει να πηγαίνουμε να φέρνουμε πραγματικούς αρρώστους και όχι γι' αυτό που λέμε "για ψύλλου πηδημα". Όπου γίνεται καλλιτεχνική εκδήλωση στις Κυκλάδες πάει πλοίο για να μεταφέρει τους καλλιτέχνες!

Να πηγαίνουν, μην το κάνουν όμως μόδα. Προτιμούμε τα πετρέλαια το οποίο κάμει και την ταλαιπωρία των πληρωμάτων μας κατά υπερβολικό τρόπο να τα αναλώνουμε κατά εύστοχο τρόπο.

Και πάλι για το καλό του κοινωνικού συνόλου και των μετόχων μας.

Για το αν ήταν παραπάνω ο κόσμος στο τρίμηνο της Καθαρής Δευτέρας, όπως είπατε, εγώ σας λέω ότι δεν ήταν παραπάνω...»

Ήταν λιγότερα τα πλοία...

«Να τα πω εγώ όπως ξέρω;

Ο κόσμος δεν ήταν παραπάνω και τα πλοία δεν ήταν λίγα. Πλοία μας επέστρεφαν πολύ κάτω του πρωτοκόλλου τους. Ποιο είναι το πρόβλημα; Το πρόβλημα είναι ότι ο Έλληνας θέλει να φύγει τη συγκεκριμένη στιγμή από το συγκεκριμένο μέρος. Ε, δεν γίνεται να φύγουν όλοι το πρωί του Σαββάτου και να γυρίσουν όλοι το βράδυ της Κυριακής.

Αν δεν το καταλάβει αυτό ο καταναλωτής, πάντα θα δημιουργούνται προβλήματα. Κι όλα αυτά που λέμε περί συστημάτων ηλεκτρονικών και on line συνδέσεων, υπάρχουν μν, αλλά στο ΕΞΠΡΕΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ μπροστά μετρήσαμε 215 εισιτήρια χειρόγραφα τα ο-

παρέχουν υπηρεσίες, ορίζεις και τη διάρκεια της ακινησίας σου.

Τίποτα από όλα αυτά δεν ορίζουμε.

Όλα τα ορίζει η Πολιτεία που κάποιος εκπρόσωπός της, ακριβώς για να έχουν λόγο στα πράγματα, μεταφέρουν τον τίτλο τους σε μας.

Αυτή είναι η μεγάλη αλήθεια. Όταν δεν μπορώ εγώ να πράξω αυτό που θέλω, όταν δεν μπορώ να βάλω τους ναυτικούς που θέλω...

Αλλά να πω και μια λεπτομέρεια περί του μονοπωλίου που λέτε.

Σε καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν είναι παραπάνω από δύο οι ναυπλιακές εταιρείες που κάνουν ακτοπλοία.

Λοιπόν γιατί στην Ελλάδα που είναι 14 να είναι ενοχλητικό;

Ίσως επειδή γίναμε εμείς μεγάλοι και προλάβουμε κάποιον να μη μας φάει...»

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΨΑΡΙ ΚΑΙ Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ποιος είναι αυτός που δεν πρόλαβε να σας φάει;

«Αδέρφα μιλώ... Κάποιος... Αλλά αν θέλετε να σας πω, για την ελληνική πραγματικότητα, ο κύριος Παναγόπουλος φωνάζει. Αν θέλετε να σας πω για τη διεθνή πραγματικότητα, είναι οι άλλες εταιρείες της Ευρώπης.»

Ο κύριος Παναγόπουλος θα ήθελε να πάει ποτέ στην Παροναζία;

«Όχι, έχω δηλώσει ότι τον ενδιαφέρει η Κρήτη, τα Δωδεκάνησα, Χίος-Μυτιλήνη...»

Εσείς στην Κρήτη δεν έχετε δυνατότητα...

«Εμείς έχουμε έμμεσα διότι έχει ο μέτοχός μας, Συνισθηματικά συμφέροντα. Και κοινωνικά συμφέροντα, διότι καλύτερα είναι τον πλούτο μιας χώρας να τον μοιράζονται οι πολλοί, παρά οι ελάχιστοι.»

Αν βάλει, δαλαδά, πλοίο ο κύριος Παναγόπουλος, τον πλούτο δεν θα τον μοιράζονται πολλοί;

«Όχι, γιατί οι πολλοί μέτοχοι είναι στις εταιρείες που εξυπηρετούν ήδη τις γραμμές. Αλλά το θέμα μου δεν είναι ο Παναγόπουλος.»

Δεν είπατε ότι είναι, μία απορία όμως: έχει πάνω από πενήντα χιλιάδες μετόχους η εταιρεία του κυρίου Παναγόπουλου.

«Έχει 57% ο κύριος Παναγόπουλος.»

Και πάνω από πενήντα χιλιάδες μετόχους.

«Ναι, σε εμάς ο μεγαλύτερος μέτοχος έχει 3%.»

Εσείς πόσο έχετε στις Μινωικές Γραμμές;

«Έχω 1%. Την περιουσία μου τη χάρισα στα παιδιά μου, τον Νικόλα και τον Μηνά.»

Η σκέψη σας με τον κύριο Παναγόπουλο πώς είναι;

«Άριστη, άριστη... Μακριά και από κοντά.»

Τι σπαρτίνε αυτό;

«Το λένε οι λέξεις, η ελληνική γλώσσα είναι πλούσια. Βρισκόμαστε όταν πρέπει και δεν βρισκόμαστε όταν δεν πρέπει.»

Είχατε συζητήσει ενδοκρόμενο συνεργασίας το 1995;

«Και προχθές συζητούσαμε, πάντα μιλάμε.»

Είσατε τώρα και συμπέταχοι σε μια χρηματιστηριακή;

«Όχι. Εγώ δεν συμμετώχω σε καμία χρηματιστηριακή εταιρεία.»

Γρόφτηκε στον Τύπο το αντίθετο από αυτό που λέτε.

«Ο Τύπος γι' αυτό υπάρχει. Διότι πλουραλιστικά παρουσιάζει διάφορα θέματα. Κάποια από αυτά είναι εύστοχα, κάποια άλλα δεν είναι...»

Αν επιτρέψετε, τι είδους συνεργασία συζητάσατε;

«Των πλοίων μας. Δεν φαντάζομαι ότι μπορούσαμε να συζητήσουμε να ανταλλάξουμε τα σπίτια μας, Γύρω από τη δράση και το χώρο τον οποίο εκπροσωπούμε.»

Συζητάσατε με είδηση ή άνευ;

«Δεν ξέρω αν θα το θεωρήσετε είδηση αυτό, αλλά δύο επιχειρηματίες που πιστεύουν στη δουλειά τους, είναι αυτοάνηγο, κατά την κρίση μου, ότι θα πρέπει να μιλάμε με όλους τους συναδέλφους τους και να ψάχνουν να ανακαλύψουν ευκαιρίες. Εγώ δεν είμαι δογματικός.

Είμαι συναινετικός. Αυτό βέβαια δεν δηλώνει τίποτα, μπορεί να τα βρούμε στα σύννεφα.»

ΚΑΛΥΤΕΡΗ Η ΚΡΗΤΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Δεν θα ήταν η Κρήτη σε καλύτερη, αντικειμενικά, κατάσταση αν το YEN είχε πει να το 1997, όταν πρωτοζήτησε ο κύριος Παναγόπουλος να δραστηριοποιήσει δύο SUPERFAST;

«Όχι, γιατί θεωρώ ότι οι συγκοινωνίες είναι καλό να παρέχονται όχι με πυροτεχνήματα, αλλά με συνεχή αναδραστική πορεία υπηρεσιών.

Για να συμβαίνει αυτό, επειδή σας είπα προηγουμένως ποιο είναι το μονοπώλιο, αυτές οι παρεμβάσεις, οι ανακαταδόξεις εν ονόματι της ανταγωνιστικότητας το μόνο που κάνουν είναι να φθείρουν τους φορείς, και ό,τι οι φορείς φθείρονται new buildings δεν έρχονται. Καλύτερες υπηρεσίες δεν παρέχονται. Βελτιώσεις στα υπάρχοντα πλοία δεν γίνονται.

Και τελικά το θέμα είναι ο καταναλωτής. Νομίζω ότι μετράει η οικονομική ευρωστία και το μέγεθος, κάτι το οποίο ανακαλύπτουν σιγά σιγά και οι Έλληνες, όταν εδώ ενώνονται καλοσσοί στην Ευρώπη εμείς συζητάμε ακόμα αν θα ενώσουμε δύο πλοία.

«Όχι. Εγώ δεν συμμετώχω σε καμία χρηματιστηριακή εταιρεία.»

«Όχι. Γιατί: Όσα είναι δηλώνουν αυτό: Άλλωστε, εκτός από στενός συνεργάτης είμαι και μέτοχος.

παρέχει υπηρεσίες με συνέπεια και με διάρκεια καλό είναι, μια και ανοίξει η μετοχική σύνθεση αυτών των εταιρειών, όποιος έχει ενδιαφέρον, να συμμετέχει σε αυτές τις εταιρείες, αντί να προσπαθεί να τις μειώσει.»

Πώς;

«Δημιουργώντας πίεση και προσδοκώμενη εκ της πίεσης κάποια οφέλη. Πολύ απλά, δηλαδή, αν αύριο το πρωί έκανε ο κύριος Παναγόπουλος ή η ANEK ή μια οποιαδήποτε άλλη εταιρεία δραστηριότητα και εγώ είχα ενδιαφέρον προσωπικά ως άτομο να απολαύσω μέρος αυτής της δραστηριότητας, το καλύτερο που θα έκανα θα ήταν να αγοράζω μετόχους της.

Αυτό ήταν και το πνεύμα που συζητήσαμε με τη Ναυτιλιακή Εταιρεία Λέσβου μια μορφή συνεργασίας. Η οποία δεν ευτύχησε λόγω της λαγνής των μετόχων της ΝΕΛ που προέβρονταν από την ANEK.»

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗ ΝΕΛ

Ήταν αδικά οσοδήποτε να κάνετε τη γνωστή πρόταση στη ΝΕΛ παρακάμπτοντας την ANEK;

«Είναι αστεία... προκαλεί γέλωτα η ερώτηση. Πουθενά στον κόσμο, όταν κάνεις μια επιχειρηματική κίνηση δεν ρωτάς κανέναν μετόχο, ρωτάς το μάναντζμεντ.

Σκεφτείτε να ρωτάς το 16%, το 26%, το 36%, το 1%, δηλαδή, τι θα το κάνουμε; Τότε θα πρέπει όλες οι εταιρείες να συνεδριάζουν, εν όψει προτάσεων, στο Παναθηναϊκό Στάδιο.»

Πολλά χρόνια τώρα συζητείται η συνέντευξη των δύο μεγαλύτερων εταιρειών της Ελλάδας, ANEK και Μινωικών. Όταν όμως οι Μινωικές συμπεριφέρονται με τον τρόπο που συμπεριφέρθηκαν στη ΝΕΛ, τότε καλώς το κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο εταιρειών.

«Έχω την εντύπωση ότι όταν μιλάτε στα γραφεία μας, επειδή γνωρίζετε τι γίνεται, δεν προσέξατε την πινακίδα που είναι απ' έξω. Εδώ είναι η MFD.»

Έχετε πάψει να θεωρείτε τον εαυτό σας "τενό συνεργάτη" των Μινωικών;

«Όχι. Γιατί: Όσα είναι δηλώνουν αυτό: Άλλωστε, εκτός από στενός συνεργάτης είμαι και μέτοχος.

Ο κύριος Κόκκαλης συμμετέχει στην εταιρεία κι αν δεν κάνει λάθος είναι και φίλος σας. Τι είδους όραμα καταλάβατε ότι είχε και αποφάσεις να βάλει τα λεφτά του;

«Φαντάζομαι, το πρώτο που τον συγκίνησε είναι ότι είμαστε άνθρωποι της θάλασσας και η έδρα μας είναι ο Πειραιάς. Δεν συμμετέχει μόνον ως φυσικό πρόσωπο, αλλά και μέσω της Θρύλος Α.Ε. που είναι η διοικήτρια του Ολυμπιακού.»

Από δεν είχε διαφραστεί από τις Μινωικές Γραμμές;

«Όταν με ρωτάτε εμένα, πρώτα να έχετε αποφασίσει ότι δεν θα αμφισβητείτε αυτά που λέω και μετά...»

Τον συγγίνος, λοιπόν, επειδή είστε θαλασσινή εταιρεία...

«Ναι, και έχουμε προοπτικές... Για τις φιλικές σχέσεις μόνο, δεν βάζεις χρήματα.»

Ο κύριος Κοντομηνάς τι όραμα είχε;

«Ο κύριος Κοντομηνάς είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματίες που έχουμε στην πατρίδα μας. Διαχειρίζεται πολλά δικά του και των εταιρειών του κεφάλαια. Δέκρινε αυτό που δέκρινε, ότι δηλαδή θα ήταν ωφέλιμη μια επένδυσή του στην ΜΦΔ και είναι από τους πρώτους μας μετόχους και τους μεγαλύτερους.»

Έχει κάποιο όραμα ο κύριος Κοντομηνάς;

«Μόνο οράματα έχει ο κύριος Κοντομηνάς.»

Μπορείτε να μας πείτε ένα;

«Να κάνει πάντα μια επόμενη επιχειρηματική κίνηση, ακόμα πιο επιτυχημένη από αυτή που μόλις τελείωσε.»

Σε τι περί θα μπει η ΜΦΔ στο Χρηματοπιστό;

«Δεν είναι κάτι το οποίο με έχει απασχολήσει, ούτε και τους μετόχους μας. Οι μέτοχοί μας πιστεύω ότι είναι πολύ ευχαριστημένοι και ικανοποιημένοι με την πρόοδο και τις προοπτικές της εταιρείας μας.»

ΤΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΓΕΡΑΣΙΜΟ ΑΓΟΥΔΗΜΟ

Με τον κύριο Αγουδάρο, κύριε Σπηνιά, πώς και τα ξαναβρήκατε;

«Μα δεν τα είχαμε ποτέ χαλάσει. Αν μερικές φορές ξαναβγαίνουν οι τόνοι, είναι γιατί αυτός είναι από την Κεφαλονιά και εγώ από την Κρήτη. Και ίσως και κάμια φορά τρέχουμε περισσότερο ή εγώ ή αυτός, είτε σε αυτό που διακρίνουμε, είτε σε αυτό που αντιλαμβανόμαστε. Σήμερα δε, είμαι και ευχαριστημένος που παραμένει μεγαλομέτοχος στην εταιρεία που δημιούργησε.»

Φαντάζομαι δικαιολογείται η έκκλησή που προκάλεσε η ανακοίνωση της συμφωνίας ΜΦΔ και G.A. Ferris, μετά τα όσα ελέγχουν το περασμένο καλοκαίρι περί μολύβων.

«Καταρχήν θέλω να διευκρινίσω ότι η έκφραση "μολύβια και super market" δεν ήταν δική μου, ήταν του δημοσιογράφου που μου πήρε τη συνέντευξη.»

Αναφέρομαι στις επιστολές που απευθύνετε, με σκληρές εκφράσεις, ο ένας στον άλλον.

«Δεν ήταν σκληρή από την πλευρά μου. Ήταν σκληρή από την πλευρά του. Σκληρή απάντησή του έδωσε ο Χαλυαδάκης από την Κρήτη.»

Εγώ δεν μιλάω ποτέ μου σκληρά και καταρχήν δεν μου αρέσει να ανταλλάσω επιστολές μέσω εφημερίδων.

Απλώς, νομίζω ότι η εξέλιξη των γεγονότων που είχε την ικανότητα να διακρίνει ο κύριος Αγουδάκης που έρχονται ως χρονοσβήδα, τον έκανε εκείνη τη στιγμή να εκφραστεί κατά δυναμικό τρόπο, διότι τότε δεν είχε αντιληφθεί ότι ήταν μονόδρομος και θετική αυτή η εξέλιξη.

Στην πορεία του χρόνου το αντελήφθη και γι' αυτόν το λόγο τώρα είναι στην ίδια παρά που είμαστε και όλοι οι άλλοι ακτοπλάτες.

Οι εκτός του Ομίλου μας ακτοπλάτες, ασχέτως μεγέθους, είναι αυτοί που θέλουν μια πίστωση χρόνου για να το κατανοήσουν.»

Εκνευρίζετε σπανιότατα...

«Ναι, γιατί θεωρώ ότι όταν συνομιλείς με κάποιον, η ηρεμία είναι στόχεο καλύτερης επικοινωνίας. Προτιμώ όταν είμαι εκνευρισμένος να είμαι μόνος.»

ΘΕΩΡΩ ΙΚΑΝΟ ΤΟΝ ΣΟΥΜΑΚΗ

Η σχέση σας με τον κύριο Σουμάκη λέγεται ότι περνά μια περίοδο ψυχρότητας, παρά το γεγονός επιμένουμε ότι ο σημερινός υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας έχει βοηθήσει πάρα πολύ το νέο επιχειρηματικό σκάφη. Αληθεύει ότι είναι ψυχρές οι σχέσεις και για ποιο λόγο;

«Καταρχήν ούτε το ένα είναι αλήθεια ούτε το άλλο.

Εγώ θεωρώ ότι αυτό που κάναμε ήταν τόσο πολύ σωστό και επειδή θεωρώ ικανό τον κύριο Σουμάκη, το αντελήφθη από τους πρώτους. Και γι' αυτό το παρακολούθησε με ενδιαφέρον.

Εάν σήμερα οι σχέσεις μας περνούν περίοδο ψυχρότητας όπως το θέτετε, θα έλεγα ότι αυτό οφείλεται στην πινακίδα του μονοπωλίου που μας προσόπτουν και προσπαθούν να την εκμεταλλευτούν οι πολιτικοί αντίπαλοί του για να τον μειώσουν, στην καλή, κατά τη γνώμη μου, διαχείριση που έκανε κατά τη διάρκεια της θητείας του στο ΥΕΝ. Σ' αυτές τις πολιτικές σκοπιμότητες εμείς δεν επιθυμούμε να συμμετέχουμε.»

Γι' αυτό είπατε προηγουμένως ότι στα συνέκρια κώρσαν οι δρόμοι της ΜΦΔ με το Υπουργείο;

«Δεν χωρίζω!»

Το να ισχυρίζεται κάποιος επιχειρηματικός φορέας ότι χωρίζει τη σχέση του από τους νόμους εκπαιδευόμενους της Κυβέρνησης που έχει την ευθύνη διαχείρισης των πραγμάτων στην πατρίδα μας, είναι αυτοπία και φαιδρό.

Γι' αυτόν το λόγο πιστεύω ότι η παρεία των σχέσεων της εταιρείας μας με την πολιτική υπηρεσιακή δομή του ΥΕΝ, συνεχίζεται και θα συνεχίζεται προσπαθώντας ο καθένας μέσα από τη λογική του αυτό που πιστεύει ότι είναι σωστό.

Αν συγκλίνουμε θα είναι ευτύχημα. Αν αποκλίνουμε, θα επιβιώσουμε.»

Είναι λάθος η εντύπωση που κυριαρχεί, ότι μέχρι και το νέο θεσμικό πλαίσιο για την αποκλεισία καθυστέρησε το ΥΕΝ αναρτώντας την ολοκλήρωση των κινήσεων της ΜΦΔ;

«Συνεχώς υπερροσίζομαι μια αλήθεια την οποία από

ένα σημείο και έπειτα μόνο κακόβουλα θα μπορούσε να την τραυματίσει κανείς να.

Αυτή τη στιγμή βλέπετε δεκάδες πλοία να είναι ανακαινισμένα ή να ανακαινίζονται. Να υπάρχει μια τάξη στις συγκατοικίες μας. Να μην υπάρχουν τα προβλήματα του παρελθόντος από αδυναμίες, μέχρι και οικονομικές. Να λειτουργούν τα πλοία, να έχει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας μια πιο άνετη ζωή στην ευθύνη να εκτελούνται καλά οι συγκατοικίες.

Θεωρώ ότι η πολιτική ηγεσία είναι από τις επιτυχηστερες στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας - και αυτό δεν το λέω γιατί ανταποδίδω ούτε κατ' ελάχιστον μια φροντίδα, αλλά έχω το δικαίωμα να το πω γιατί έχουν περάσει στη διάρκεια της δράσης μου στη ναυτιλία πολλοί υπουργοί από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Και νομίζω ότι είμαι εύστοχος σ' αυτό που λέω. Θα μπορούσα από τους υπουργούς που έχουν περάσει να αναφέρω τον κύριο Κατσούρα.»

Τα χρόνια περνούν αλλά εσείς επιμένετε.

«Ναι. Ήταν ο πιο ειλικρινής υπουργός.»

Στην πρώτη περίοδο αρχές του 1980 ή τη δεύτερη το 1993;

«Την πρώτη δεν είχα προλάβει να τον ζήσω καλά, γιατί ήταν η εποχή που το ΠΑΣΟΚ ό,τι ήταν τριγύρω το θεωρούσε όξιν ανανέωση. Όταν γλύτηκε την αλήθεια, ηρέμησε. Είναι σαν αυτό που νομίζουν και οι λαίστατοι κριτές μας από τον πολιτικό χώρο. Όταν θα μας μάθουν θα αλλάξουν όλα. Πιστικά, όχι δυναμικά.»

Δείχνετε περηγμένοι από την κριτική που ασκείται στην ΜΦΔ.

«Ναι, γιατί ήταν άδικη. Πολύ άδικη. Όταν είσαι πολιτικός και θες να κερδίσεις την εμπιστοσύνη του κόσμου, πρέπει αυτό που του δηλώνεις για να τον πείσεις, να το γνωρίζεις, να το κατέχεις. Εάν του δηλώνεις πράγματα τα οποία είναι συνθήματα διότι αρέσουν, τότε δεν είσαι πειστικός πολιτικός. Έτσι πιστεύω εγώ. Ιδιαίτερα αν είσαι πολιτικός της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά και προ μηνών η επισκευαστική ζώνη μέχρι τον Πειραιά ήταν ανάστατη από διαμαρτυρίες ανέργων και αυτή την περίοδο δεν μιλάει κανείς, θα έπρεπε τουλάχιστον να σκύφουν και να δούνε γιατί δεν μιλάει! Μήπως γιατί τους δώσαμε δουλειά εμείς το "μονοπωλίο";

Ε, δεν είναι άδικο; Φωνάζει κανείς σήμερα;

Ας πάνε να δούνε ποιος αξίζει τιμή. Αυτός που δίνει δουλειά, όχι αυτός που λαικίζει. Και ιδιαίτερα αν δεν γνωρίζεις το θέμα. Αν φερ' ειπείν οι δηλώσεις περί μονοπωλίου είναι προϊόν γνώσεως που αποκτάται σε δεξιώσεις ή σε τραπέζια, εμείς αυτού του είδους τα σχόλια τα περνάμε από πάνω μας και δεν μας αγγίζουν.

Εδώ στον Πειραιά ζούμε και εμείς και οι άνθρωποι που εργάζονται μαζί μας, είτε στερησικοί, είτε θαλασσινοί και μπορώ να σας πω ότι όλοι είμαστε νοήμονες. Και ξέρουμε να διακρίνουμε εάν οι δηλώσεις εξυμνητούν τις θαλάσσιες συγκατοικίες μας ή κάποια συμφέροντα.»

Παρατηρούνται κάποιες αρρυθμίες στην ΜΦΔ, ίσως επειδή είναι ακόμα πολύ νέα και δεν έχει προλάβει να δεθεί. Θα ήθελα να σχολιάσετε την παραίτηση του αρχιπλοίαρχου σας κυρίου Στάκου.

«Δεν έχω ιδιαίτερη γνώση του θέματος. Αφορά την αρμόδια υπηρεσία της εταιρείας μας.»

Οι έμμεσοι συνεργάτες σας στην ΜΦΔ ποιοι είναι;

«Διοικητικά, ο κύριος Λεράκης, ο κύριος Βικάτος και ο κύριος Αγαπητός. Υπηρεσιακά είναι πάρα πολλοί. Δόξα τω Θεώ έχουμε 200 άτομα στα γραφεία μας, έχουμε προλάβει πάνω από πενήντα νέους...»

Πότε μετακορίζετε στα νέα σας γραφεία, στο κτίριο του κυρίου Γεράσιμου Αγουδάρου;

«Ελπίζω πριν από το Πάσχα.»

Με τον Πρωθυπουργό πότε μιλάσατε για τελευταία φορά;

«Νομίζω μου έκανε την τιμή να μου απευθύνει μερικά λόγια σε μια παρουσίαση που έγινε στο μέγαρο του ΟΛΠ.»

Πάντως οφείλω να αναγνωρίσω τον ενθουσιασμό σας για την ΜΦΔ.

«Πράγματι είμαι ενθουσιασμένος. Θεωρώ ότι κάναμε, όσο κι αν αυτό φανεί υπερβολικό, μια ελληνική δημιουργία που όχι μόνο θα επιβιώσει, αλλά και θα πρωταγωνιστήσει στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία πιστεύω όσο πιστεύω και στην πατρίδα μου.

Είμαι περήφανος γι' αυτό, γιατί δεν ξέρω αν θα μπορούσαμε μετά από δέκα χρόνια να δείχνουμε τόσες ελληνικές εταιρείες όσες τα δάχτυλα ενός χεριού, ασχέτως κλάδων, όπως είναι η δικιά μας.»

Σαν να ξαναβλέπαμε τον Παντελή Σπηνιά της δεκαετίας του 1970 να επιχειρεί να φτιάξει μια αντίστοιχη Μινωικές Γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης...

«Όχι, δεν έφταξα εγώ τις Μινωικές Γραμμές. Συνέβαλα. Εκείνο το οποίο μπορώ να πω αν κάνω χρήση του σχολίου σας, είναι ότι αισθάνομαι το ίδιο έφηβος όπως ήμουν το '70.»

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω, κύριε Σπηνιά, για την ανοχή σας και καλή σας διάθεση να συζητήσουμε.

«Εγώ θέλω να επιβιώνω μέσα από κριτική. Και γι' αυτό όταν μου ζητάνε συνέντευξη μη οικείας δημοσιογράφου, είμαι πιο χαρούμενος από τον οικείο. Γιατί με τον οικείο έχω την αγωνία μήπως μέσα στη συνέντευξη περάσει και η συναισθηματική του επιλογή. Γι' αυτόν το λόγο προτιμώ τις συνεντεύξεις που δεν ξέρω πού τελειώνουν, ούτε πού αρχίζουν. Για ένα είμαι σίγουρος. Ότι αυτού του είδους οι συνεντεύξεις είναι ο καθρέφτης της ψυχής.»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΗΜΑΝΤΩΝΗΣ